T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ÖZET: Özel hukuk tüzel kişisi aleyhine genel hükümlere göre açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

ESAS NO : 2025/207
KARAR NO : 2025/602
KARAR TR : 13/10/2025

K A R A R

Davacı : M. Y.
Davalı : İ. G. D. S. V. T. A. Ş.
Vekili : Av. Zeynep ŞİRİN

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, adresindeki taşınmazına yönelik konut tipi doğalgaz bağlantı talebinin, İGDAŞ lisans sınırları dışında kaldığı gerekçesiyle İZGAZ A.Ş.'ye yönlendirilmesine ve davalı kurumun başvuruya cevap vermeyerek talebi zımnen reddetmesine istinaden, söz konusu işlemin iptali istemiyle anılan kurumlara karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Kocaeli 2. İdare Mahkemesi 01/02/2024 tarih ve E.2024/63 sayılı kararı ile, davanın doğru hasım olan İzgaz İzmit Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi husumetiyle incelenmesi gerektiğinden 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi gereğince İgdaş'ın hasım mevkiinden çıkarılmasına, dava dilekçesinin gerçek hasım olarak tespit edilen İ. G. D. S. V. T. A. Ş.ne bu kararımızla birlikte tebliğ edilmek suretiyle dosyanın tekemmül ettirilmesine ve kararın bir örneğinin davacıya tebliğine karar vermiştir.

3. Davalı İ. G. D. S. V. T. A. Ş. vekili, cevap dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

4. **Kocaeli 2. İdare Mahkemesi 13/09/2024 tarih ve E.2024/63 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünün idari yargıya ait olduğu, dolayısıyla mahkemenin görevli olduğu gerekçesiyle, davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Davacı M. Y. tarafından, bulunan taşınmaza doğalgaz bağlanması istemiyle yapmış olduğu başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemi ile İ. G. D. S. V. T. A. Ş.ne karşı açılan davada, davalı tarafından görev itirazında bulunulduğundan dosya incelenerek itirazın gereği görüşüldü:*
>
> *2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari dava türleri; idari işlemlere karşı açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı açılacak tam yargı davaları ve idari sözleşmelerden dolayı çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak belirlenmiştir. Bir başka ifadeyle idare hukuku kuralları içinde kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla, kamu gücü kullanılarak tesis edilen idari işlemler, idari eylemler ve idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar nedeniyle açılan davaların görüm ve çözümünde idari yargı mercileri görevlidir.*
>
> *İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden nCX3nM5 - +tGWP9j - 0Af82z2 - Sm8ukw= ile erişebilirsin

davalarının; idari dava türlerinden biri olduğu idare hukukunun bilinen ilkelerindendir.

Davalının özel hukuk tüzel kişiliği niteliği tartışmasız olmakla beraber, bu kurumun kişilere sağladığı hizmete ilişkin işlemlerinin yargısal denetimini yapacak yargı düzenini belirleyebilmek için, işlemin özel hukuk ilişkilerinden veya kamusal yetkilerin kullanılmasından doğup doğmadığına bakmak gerekir.

Kamu idarelerince elektrik, su ve doğalgaz gibi belli bir tarife üzerinden bedeli belirlenmek suretiyle dağıtılan kamu hizmetlerinden, taraflar arasında imzalanan abonman sözleşmesi karşılığında*yararlanılmakta olup, bu sözleşmelerde hizmet konusu ile şartlarının ve karşılıklı hak ve borçların belirlendiği, sözleşmede hüküm altına alınan hususlarda tarafların edimlerini yerine getirmekten kaçınmaları halinde ise, yine sözleşme gereğince cezai şartlara ilişkin hükümlerin uygulanacağı açık olduğundan, bu sözleşmelerin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların özel hukuk hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümleneceği tartışmasızdır.*

Olayda ise, taraflar arasında tesis edilmiş bir abonelik sözleşmesi bulunmadığı, abonelik sözleşmesinin yapılması istemiyle yapılmış başvurunun reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı gözetildiğinde dava konusu işlemin, idarece kamu gücüne dayanılarak hazırlanmış ve tek taraflı olarak uygulanan bir idari işlem niteliğinde olduğunun kabulü gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; davalı idarenin görev itirazının reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 12. maddesi uyarınca bu kararın taraflara tebliğine, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama sunulmak üzere (15) gün içerisinde Mahkememize iki nüsha dilekçe ile başvuru yolu açık olmak üzere, 13.09.2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."

5. Davalı İ. G. D. S. V. T. A. Ş. vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının aslı ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Bilindiği gibi, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, (b) bendinde; idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları idari dava türleri arasında sayılmış olup; kural olarak, idari yargıda ancak Devlete ve kamu tüzel kişilerine karşı açılan davalara bakılabilir.

Dosyanın incelenmesinden, davalı İ. G. D. S. V. T. A. Ş.nin 2021 yılından itibaren P. E. A. Ş. bünyesinde özel hukuk tüzel kişisi statüsünde ve özel hukuk hükümlerine tabi bir şirket olarak faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.

Buna göre, davanın açıldığı tarihte davalı mevkiinde bulunan İ. G. D. S. V. T. A. Ş.nin kamu kuruluşu niteliği taşımayan özel hukuk tüzel kişisi niteliğinde olması karşısında; davalı bakımından idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek olanaksız olduğundan, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

KARAR : Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar verildi."

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13/3. maddesine göre

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden nCX3nM5 - +tGWP9j - 0Af82z2 - Sm8ukw= ile erişebilirsin

Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

8. Danıştay Başsavcısı, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu ve 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca yapılmış başvurunun reddi gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir :

"HUKUKİ DEĞERLENDİRME :

Doğal gaz piyasası, 4646 sayılı Kanun ve diğer ilgili mevzuat ile ayrıntılı olarak düzenlenmiş, yukarıda da değinildiği gibi, 4646 sayılı Kanun'un 3. maddesinde, doğal gaz piyasası faaliyetleri, "Doğal gazın iletim, dağıtım, toptan satış, ithalat, ihracat ve LNG tesislerinde sıvı olarak veya yer altı ve yer üstü tesislerinde gaz veya sıkıştırılmış gaz olarak depolanması dahil olmak üzere alımı, satımı veya hizmet ve ticari faaliyetleri" olarak sıralanmış ve söz konusu faaliyetler için lisans alınmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Doğal gaz piyasası faaliyetlerini, temel olarak "üretim", "ithalat", "iletim" ve "dağıtım" başlıkları altında toplamak mümkün olup, hizmetin kesintiye uğramasının alternatif maliyetleri yüksek olduğu için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi şarttır.

4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Kurulun doğal gaz piyasası ile ilgili görevleri" başlıklı 5/A maddesinde yer alan hükümler ile EPDK'ya doğal gaz piyasasının işleyişine ilişkin düzenleme ve denetleme yapma görevleri verilmiştir.

Bu itibarla, doğal gaz piyasası faaliyetlerinin, arz güvenliğini ve kamu hizmeti gerekliliklerini sağlayacak bir uyum içinde yürütülmesi için düzenleme ve denetleme faaliyetlerinin kamu gücü kullanılarak yerine getirilmesinin öngörüldüğü, bu bakımdan doğal gaz piyasasında yürütülen faaliyetlerin kamu hizmeti niteliğini haiz olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Doktrinde de elektrik, doğal gaz ve içme suyu gibi hizmetlerin iktisadi kamu hizmeti niteliğinde olduğu kabul edilmekte, söz konusu hizmetler kapsamında tesis edilen gündelik ve salt ticari işlemler ile hizmetten yararlananlar arasındaki sözleşmelerden doğan ihtilaflarda özel hukuk rejimi, hizmetin bütününe ilişkin temel kararlarda ve abonelik, tarife gibi düzenlemelerde ise prensip olarak kamu hukuku rejiminin uygulanması gerektiği ileri sürülmektedir. (ULUSOY Ali, Yeni Türk İdare Hukuku, 2021 Ankara, s. 484-485).

Kamu hizmeti niteliğindeki doğal gaz piyasası faaliyetlerinin önemli bir unsurunu oluşturan doğal gazın tüketiciye sunulmasına yönelik dağıtım faaliyeti, dağıtım lisansı sahibi olan şirketler tarafından gerçekleştirilmektedir. Tekrarlamak gerekirse; doğal gaz dağıtım faaliyeti, 4646 sayılı Kanun'un 3. maddesinde "Dağıtım: Doğal gazın müşterilere teslim edilmek üzere mahalli gaz boru hattı şebekesi ile naklini ve **perakende** *satışını", 4. maddesinde; "Doğal gazın şehir içi dağıtımı: Şehir içi doğal gaz dağıtım hizmeti, Kurum tarafından açılacak ihaleyi kazanan şirkete mahalli doğalgaz dağıtım şebekesinin mülkiyeti de dahil olmak üzere şehrin gelişmişlik düzeyi, tüketim kapasitesi ve kullanıcı sayısı gibi hususlar dikkate alınarak Kurum tarafından belirlenecek lisans süresi için verilir." şeklinde tanımlanmıştır. İthal edilen veya ülkemizde üretilen doğal gaz, ilgili şirketler tarafından toptan satış faaliyeti kapsamında önce şehir içi doğal gaz dağıtımı lisansı sahibi şirketlere satılmakta, sonrasında ise şehir içi dağıtım firmaları tarafından nihai tüketici olan abonelerin kullanımına sunulmaktadır.*

Uyuşmazlıkta ise; davalı şirket İ. G. D. S. V. T. A. Ş. olarak, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunun Geçici 1. maddesi kapsamında dağıtım lisansı alarak bu çerçevede faaliyet gösterdiği ve lisansı sınırları dahilinde bulunan davacının taşınmazına konut tipi doğal gaz bağlantı talebini, bölgede bağlantı hattının olmaması nedeniyle reddettiği anlaşılmaktadır.

İdarî yargının görev alanını belirleyen temel kanun olan İdarî Yargılama Usûlü Kanununun 2. maddesinde "idarî işlemler", idarî eylemler" ve "idarî sözleşmeler"den dolayı açılacak iptal ve tam yargı davaları idarî dava türleri arasında sayılmak suretiyle bu davaların idarî yargının görev alanında bulunduğuna işaret edilmekle birlikte "idarî işlem", idarî eylem" ve "idarî sözleşme" tanımına yer verilmediğinden, bu kavramların içeriğine hangi işlem, eylem

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden nCX3nM5 - +tGWP9j - 0Af82z2 - Sm8ukw= ile erişebilirsin

ve sözleşmelerin girdiğinin içtihaden belirlenmesi zorunludur. Bu itibarla, kamu hizmeti gören özel hukuk tüzel kişilerinin kamu hizmetleriyle ilgili işlemlerinin idarî işlem sayılıp sayılmayacağının bilimsel ve yargısal içtihatlar nazara alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

İdare hukuku öğretisinde ve Danıştay kararlarında "idarenin işlemi" ve "idarî işlem" ayrımı yapılmakta olup idarenin herhangi bir özel hukuk kişisi gibi hareket etmek suretiyle egemenlik yetkisi (kamu gücü) kullanmadan özel hukuk alanında tesis ettiği işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların adlî yargı mercilerince çözümleneceği açıktır. Başka bir anlatımla, bu tür işlemler idarenin işlemi olmasına karşın "idarî işlem" olmadıkları için idarî yargının görev alanının dışında kalırlar. Aynı şekilde özel hukuk tüzel kişilerinin işlemlerinin tamamının özel hukuk işlemi olduğu yönündeki genellemeler de doğru değildir. İdarenin her işlemi idarî işlem olmadığı gibi bütün idarî işlemlerin kamu tüzel kişileri tarafından tesis edilmesi de zorunlu olmadığından, özel hukuk tüzel kişisi olup da kamu hizmeti yapanlar, bu hizmetleri yerine getirirken kamu tüzel kişisi gibi hareket ederek kamu gücü kullanmak suretiyle karşı tarafın rızasını aramaya gerek olmadan hukuk aleminde yenilik doğuran irade açıklamasında bulunmaları durumunda idare hukuku kurallarına tâbi olurlar. İdarî işlem tesis etme yetkisi tanınan özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen idarî işlemlerin yargısal denetiminin idarî yargı mercilerince yapılacağı Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarıyla kabul edildiği gibi Fransız Danıştayı da bir kamu gücü ayrıcalığının uygulanmasına dayalı işlemlerin özel hukuk tüzel kişileri tarafından tesis edilmiş olsa bile idarî işlem niteliğinde olduğuna ve bunlardan kaynaklanan uyuşmazlıkların idarî yargı mercilerince çözümleneceğine karar vermiştir. (31/07/1942 tarihli Monpeurt, 13/01/1961 tarihli Magnier, 08/06/1988 tarihli Gradone kararları)

"Kamu hizmetlerine şu ya da bu ölçüde doğrudan doğruya katılan bütün özel örgütler, tamamen özel hukuk rejimine tâbî olmakla birlikte, kamusal yetkiler kullanarak yaptıkları işlem ve eylemler konusunda, kamu hukuku ilke ve kurallarına ve idare yargısına tâbi tutulurlar." (Lütfi DURAN, İdare Hukuku Ders Notları, 1982, s.344-345).

"Türksat A.Ş.'nin şirket statüsünde kurulmuş olması ve 406 sayılı Kanun'da özel hukuk kurallarına tâbi olduğunun belirtilmesi, kamusal yetki kullandığı ölçüde idare hukuku kurallarının uygulanmasından bağışıklık kazandırmayacaktır. Bu durum, Türksat A.Ş.'nin rutin faaliyetlerinin yürütülmesinde, personel istihdam rejiminde ve benzeri hususlarda özel hukuk kurallarının uygulanmasına engel değildir." (Ali D. ULUSOY, Yeni Türk İdare Hukuku, 2019, s. 211)

"Adlî-idarî yargı görev ayrımının kıstaslarının neler olduğu mer'i mevzuatımızda düzenlenmemiştir. Ancak, doktrinde kabul edilen bazı kıstaslar mevcuttur. Bu kıstaslardan biri de, maddî olaya uygulanacak kanunun niteliğidir. Eğer uyuşmazlık konusu olaya uygulanması gereken kanun, kamu hizmetlerinin ihdas ve yürütülmesi ile ilgiliyse bu davanın idarî yargıda görülmesi gerekir." (Aydın H. TUNCAY, Orhan ÖZDEŞ, Recep BAŞPINAR, Yüzyıl Boyunca Danıştay, 1968, s. 652)

Bilimsel görüşler ile adlî yargı-idarî yargı ayrımına ilişkin yüksek mahkeme kararları birlikte değerlendirildiğinde, kamu hizmeti yapmakla görevlendirilen özel hukuk tüzel kişilerinin bu hizmetleri yerine getirirken tesis ettikleri işlemler hakkında uygulanacak hukukî rejimin tespiti açısından idare işlevinin belirleyici olduğu, idare işlevine ilişkin ayırıcı kıstasların; kamu gücü ve kamu hizmeti olduğu, idarî karar alma yetkisiyle donatılmış olmalarına karşılık, gerek statüleri ve gerekse teşkilatlanmaları ve yönetimleri bakımından özel hukuk tüzel kişisi olup da, kamu hizmeti görenlerin, bu hizmetleri yerine getirirken kamu gücü kullanmaları veya olaya ilişkin mevzuatın, kamu hizmetlerinin ihdas ve yürütülmesi ile ilgili olması hâlinde bu işlemlerinin idare hukuku kurallarına tâbi olduğu ve idarî yargının görev alanı içinde yer aldığı sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla, özel hukuk tüzel kişisi tarafından tesis edilmiş olsa da bir hukukî işlemin idarî işlem olup olmadığının belirlenebilmesi için işlemin tesisi sırasında özel hukuk tüzel kişisi tarafından uygulanan mevzuatın kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin olup olmadığının, kamu gücü ayrıcalığından yararlanılıp yararlanılmadığının tespiti gerekir. Bir başka ifadeyle işlemi tesis edenin özel hukuk tüzel kişisi olması, sadece bu sebeple işlemi özel hukuk işlemi haline getirmeyeceğinden, işlemin hukukî mahiyeti değerlendirilmelidir.

Kamu hizmetlerinin tamamının Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince yerine getirildiği

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden nCX3nM5 - +tGWP9j - 0Af82z2 - Sm8ukw= ile erişebilirsin

dönemlerde özel hukuk tüzel kişilerinin idarî işlem tesis etmesi ve idarî davalarda davalı mevkiine alınması söz konusu olamazdı. Bu nedenle idarî işlem tanımı yapılırken organik kıstas esas alınmak suretiyle işlemin Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinden biri tarafından tesis edilmiş bulunması idarî işlemin zorunlu unsuru olarak kabul edilirdi.

İmtiyaz sözleşmeleri ve özelleştirmeye ilişkin Anayasal ve kanunî düzenlemeler uyarınca tekel niteliğindeki bazı kamu hizmetlerinin sunumunun işletme hakkının belirli bir süreyle özel hukuk tüzel kişilerine devredilmesi, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde bazı yatırım ve hizmetlerin kamunun gözetim ve denetimi altında özel hukuk tüzel kişilerince yerine getirilmesinin benimsenmesi ve ekonomik kolluk işlemlerinin bir kısmının mevzuatla özel hukuk tüzel kişilerine bırakılması üzerine kamu hizmetlerini bu usûllerle yerine getiren özel hukuk tüzel kişilerine kamu gücü kullanarak idarî işlem tesis etme yetkisi verilmesi nedeniyle idarî işlemin tanımında organik kıstas zorunlu unsur olmaktan çıkmıştır.

Ekonomik gelişmelere bağlı olarak yaşanan bu hukukî değişimler sonucunda özel hukuk tüzel kişilerinin hiç bir suretle idarî işlem tesis edemeyeceğine ilişkin kabûlün artık geçerliliğinin kalmadığı bilimsel ve yargısal içtihatlarla ortaya konulduğundan, özel hukuk alanına ilişkin işlemlerinin adlî yargıda dava edilebileceği konusunda tereddüt bulunmayan doğal gaz dağıtım şirketlerinin, idarenin gözetim ve denetiminde, kamu gücü kullanarak tesis ettiği işlemlerin fonksiyonel anlamda idarî işlem olması nedeniyle bu işlemlerin hukukî denetiminin idarî yargı mercilerince yapılması gerekmektedir.

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda, piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmış, bu kurala dayanılarak hazırlanan Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliğinde ve Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde doğal gaz dağıtım lisansına sahip tüzel kişilere uygulanacak usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yukarıda metnine yer verilen mevzuat hükümleri de dikkate alındığında, Uyuşmazlık Mahkemesinin E:1999/1, K:1999/11 sayılı kararında belirtilen gerekçelere benzer şekilde, görülmekte olan davada da, idare hukuku alanına ilişkin bulunan "Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve ilgili Yönetmeliklerce" önceden düzenlenmiş objektif kurallara göre yapılan değerlendirme sonucunda re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilen dava konusu işlemin tüm unsurları bakımından idarî işlem niteliği taşıdığı, doğal gaz dağıtım şirketlerinin özel hukuk tüzel kişisi olmasının, bu şirketlerin, sınırları ve çerçevesi kamu hukuku alanındaki mevzuat ile belirlenmiş olan ve idarî usûl ve esaslara göre tesis edilen işlemlerinin, idarî niteliğini ortadan kaldırmayacağı, bu itibarla, davanın görüm ve çözümünde idarî yargı merciinin görevli olduğu açıktır.

Uyuşmazlıkta, davalı Doğal Gaz Dağıtım Şirketi, doğal gaz abonelik bağlantısı kurmak ve sözleşmesi imzalamak isteyen kişinin başvurusunun değerlendirilmesine yönelik işlemleri, özel hukuk hükümlerine göre değil, yukarıda değinilen Kanun ve Yönetmelik hükümleri uyarınca daha önceden belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun gözetim ve denetiminde kendisine tanınan kamu gücünü kullanarak, karşı tarafın rızasını aramadan tesis ettiğinden, fonksiyonel anlamda "idârî işlem" niteliğinde olan işlemlerin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü idârî yargının görev alanına girmektedir.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği düşünülmektedir."

IV. İLGİLİ HUKUK

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"...1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden nCX3nM5 - +tGWP9j - 0Af82z2 - Sm8ukw= ile erişebilirsin

edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)..."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 13/10/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı İ. G. D. S. V. T. A. Ş. vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde davalı vekili tarafından başvuruda bulunulması üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, davacının Kocaeli ili Kandıra ilçesi, Yağcılar Mahallesi Ahadlı Mevkii'ndeki taşınmazına konut tipi doğalgaz bağlantısı yapılması talebinin, İZGAZ A.Ş. tarafından zımnen reddedildiği gerekçesiyle, bu işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

13. Dosya kapsamından; İ. G. D. S. V. T. A. Ş.'nin, 1992 yılında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı bir iştirak şirketi olarak kurulduğu, 2009 yılında özelleştirme suretiyle Fransız E. Grubu'na devredildiği, 2019 yılında ise S. T. E. A. Ş. tarafından satın alınarak S. T. bünyesine katıldığı anlaşılmaktadır. Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi özel hukuk tüzel kişisi statüsünde bir anonim şirket olan İZGAZ'ın, doğalgaz dağıtım faaliyetini 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu uyarınca Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan aldığı lisans çerçevesinde yürüttüğü, idari teşkilat içerisinde yer almayan ve kamu kurumu niteliği bulunmayan bir özel hukuk tüzel kişisi olduğu görülmektedir.

14. Olayda, davalı İ. G. D. S. V. T. A. Ş. yönünden ortada iptal talebine konu bir idari işlemin bulunmadığı, yine bu şirketin idari eylem veya işleminden kaynaklı bir menfaat ihlalinin ve kişisel hakkın doğrudan bozulmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla davalı yönünden idari

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden nCX3nM5 - +tGWP9j - 0Af82z2 - Sm8ukw= ile erişebilirsin

yargı yerinde açılmasını gerektirir bir dava türünün mevcut olmadığı da açıktır.

15. Ayrıca, idari yargıda husumet kamu düzenindendir ve kendisine karşı dava açılan taraf, davalı mutlaka idare olmalıdır. Yani idari davalarda, davalı her zaman idaredir.

16. Buna göre, davanın açıldığı tarihte davalı mevkiinde kamu tüzelkişiliği niteliğini haiz olmayan İ. G. D. S. V. T. A. Ş.'nin olması karşısında, davalı bakımından idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz edilemeyeceğinden, genel hükümlere göre açılmış davadaki uyuşmazlığın adli yargı yerinde görülmesi ve çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin 13/09/2024 tarih ve E.2024/63 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin 13/09/2024 tarih ve E.2024/63 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

13/10/2025 tarihinde, üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden nCX3nM5 - +tGWP9j - 0Af82z2 - Sm8ukw= ile erişebilirsin